Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland
T.a.v. [redacted]
Spaarne 17
2011 CD HAARLEM

Verzonden 05 november 2026

Zaaknummer	:	OMG-089074/Z26-0828323
Betreft	:	Verlenging van geldigheid besluiten populatiebeheer damhert
Locatie	:	Provincie Noord-Holland
Vergunninghouder	:	Faunabeheereenheid Noord-Holland Noord (hierna: FBE)

Geachte [redacted],

Op 19 augustus 2026 hebben wij uw verzoek tot het wijzigen van de aan u afgegeven ontheffingen van 13 oktober 2021 met kenmerk OD.348483 en OD.349063 ontvangen.
De aangevraagde wijziging heeft betrekking op het verlengen van de geldigheidsduur van beide besluiten ter continuering van de uitvoering van het beheer onder het faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020-2026 (hierna: FBP damhert[1]). De ontheffingen zijn onherroepelijk en geldig tot en met 17 november 2026.

Op grond van artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet geldt dat deze ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb, voor zover deze onherroepelijk is, als omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt aangemerkt.

Hierbij ontvangt u het besluit op uw aanvraag. Bij het besluit horen bijlagen. Lees de bijlagen en bewaar alles goed.

Besluit
Op basis van uw aanvraag, wijzigen wij op grond van artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e van het Omgevingsbesluit de geldigheidsduur van:

1. Het besluit met kenmerk OD.348483 van 13 oktober 2021 dat ziet op het beperken van de omvang van de populatie damherten binnen het plangebied van het FBP damhert en binnen het daarin voor damherten aangewezen leefgebied, voor zover dit is gelegen binnen de provincie Noord-Holland, en;
2. Het besluit met kenmerk OD.349063 van 13 oktober 2021 dat ziet op het beperken van de omvang van de populatie damherten binnen het plangebied van het FBP damhert maar buiten het daarin voor damherten aangewezen leefgebied, voor zover dit is gelegen binnen de provincie Noord-Holland.

Bij beide besluiten wordt de einddatum onder het kopje **Geldigheid** gewijzigd, de oude teksten komen te vervallen. Hiervoor komt in beide besluiten in de plaats:

Dit besluit is geldig vanaf 13 oktober 2021 tot en met 9 maart 2028.

[1] https://fbenoordholland.nl/wp-content/uploads/2024/10/FBE-NH-Faunabeheerplan-Damherten-Duingebieden-Noord-en-Zuid-Holland-2020-2026.pdf

De besluiten van 13 oktober 2021 met kenmerk OD.348483 en OD.349063 zijn inhoudelijk, met uitzondering van het verlengen van de geldigheidsduur, onveranderd.

Het besluit treedt de dag na verzending in werking.

Publicatie
Een kennisgeving van dit besluit publiceren wij op www.officielebekendmakingen.nl.

Leges
Voor het in behandeling nemen van uw aanvraag brengen wij geen kosten in rekening.

Meer informatie
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) via postbus@odnhn.nl of 088-102 13 00. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer (OMG-089074/Z26-0828323) te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland,
namens deze de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Dit document is elektronisch vastgesteld en daarom ontbreekt een zichtbare handtekening

Bijlage:
- Bijlage 1: Onderbouwing van het besluit met kenmerk OMG-089074

Kopie aan:
- Toezicht en handhaving OD NHN
- Provincie Zuid-Holland
- Stichting De Faunabescherming
- Stichting Animal Rights
- Vereniging De Dierenbescherming

Rechtsbescherming
U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.
Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Onderbouwing bij besluit met kenmerk OMG-089074

Inhoudsopgave

A. Onderwerp aanvraag
B. Wettelijk kader
C. Onderbouwing van het besluit
D. Procedure
E. Overige wet- en regelgeving

A. Onderwerp aanvraag

Op 19 augustus 2026 hebben wij een verzoek ontvangen voor het wijzigen van de ontheffingen (thans: omgevingsvergunningen voor flora- en fauna-activiteiten) van 13 oktober 2021 met de kenmerken OD.348483 en OD.349063. De besluiten zien toe op het uitvoeren van het beheer onder het FBP damhert 2020-2026. Het besluit met kenmerk OD.349063 gaat over uitvoering binnen het in het FBP damhert aangewezen leefgebied van het damhert en het besluit met kenmerk OD.348483 gaat over de uitvoering buiten het in het FBP damhert aangewezen leefgebied van het damhert.

Het FBP damhert 2020-2026 is op 9 maart 2021 door de provincie Noord-Holland goedgekeurd en eindigt op 9 maart 2027. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland is aan het werk om een nieuw faunabeheerplan voor damherten op te stellen. Het huidige Faunabeheerplan 2020-2026 zal vervangen worden door het nieuwe faunabeheerplan. De totstandkoming van het nieuwe faunabeheerplan is een complex proces. Het nieuwe plan zal daarom nog niet klaar zijn op 9 maart 2027. Op 9 september augustus 2026[2] heeft de provincie Noord-Holland daarom op verzoek van de FBE de goedkeuring van het huidige FBP damhert verlengd om het huidige beheer van het damhert te continueren. De goedkeuring van het FBP damhert geldt totdat een nieuw faunabeheerplan voor damherten is goedgekeurd of uiterlijk tot en met 9 maart 2028.

De besluiten van 13 oktober 2021 met kenmerken OD.348483 en OD.349063 die gaan over de uitvoering van het FBP damhert hebben een geldigheidsduur tot en met 17 november 2026. U verzoekt deze geldigheidstermijn tot dezelfde einddatum te verlengen als de goedkeuring voor het FBP damhert. De verlenging van de besluiten van 13 oktober 2021 is noodzakelijk om de voortgang van het beheer van de damherten te borgen.

In 2025 is de beoogde streefstand in de gebieden Nationaal Park Zuid Kennemerland en Amsterdamse Waterleidingduinen, De Blink en Boswachterij Noordwijk van 800 – 1.000 damherten behaald. Om de populatie rond deze streefstand te handhaven is continuering van het beheer noodzakelijk.

B. Wettelijk kader

Wij hebben de aanvraag voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder g van de Ow behandeld volgens Paragraaf 16.5.2 van de Ow en afdeling 4.1.1 van de Awb.

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland zijn het bevoegd gezag ten aanzien van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is gemandateerd om namens Gedeputeerde Staten een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit te wijzigen.

[2] Https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2026-15286.pdf

C. Onderbouwing van het besluit
Het besluit baseren wij op de relevante documenten en onderbouwingen.

Relevante stukken
Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:
- Aanvraag verlenging geldigheid vergunningen gebaseerd op het faunabeheerplan damherten, FBE NH, d.d. 19 augustus 2026;
- Ontheffing van 13 oktober 2021, met kenmerk OD.348483;
- Ontheffing van 13 oktober 2021, met kenmerk OD.349063;
- Ontheffing 9 februari 2016, met kenmerk 717840-758237;
- Ontheffing 25 november 2015 met kenmerk 717843-719477;
- Faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020-2026;
- Goedkeuringsbesluit FBP Damhert, d.d. 9 september 2026.

Voorgaande besluiten
Het FBP Damhert is op 8 maart 2021, in overeenstemming met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, door ons goedgekeurd. Dit faunabeheerplan is een voortzetting van het vorige FBP Damhert en de besluiten van 13 oktober 2021 zijn een voortzetting van het gevoerde beheer. De besluiten van 13 oktober 2021 waren nodig om door te kunnen gaan met het reeds ingezette beheer ten einde de streefstand te bereiken. Met de ontheffing van 9 februari 2016 (kenmerk 717840-758237) en de ontheffing van 25 november 2015 (kenmerk 717843-719477) was het in de eerdere beheerperiode gelukt om de groei van de populatie damherten te stoppen, maar de streefstand was nog niet bereikt. Met de besluiten van 13 oktober 2021 kon het uitvoeringsbeleid op het door de FBE uitgevoerde beheer met vijf jaar worden voortgezet.

Overwegingen met betrekking tot de aanvraag

Verlenging besluiten 13 oktober 2021
Na jaren van intensief beheer is in 2026 de indertijd vastgestelde doelstand van 800 tot 1.000 getelde dieren bereikt. Voortzetting van het populatiebeheer blijft echter noodzakelijk. Zonder beheer zal de populatie opnieuw toenemen, waardoor schade aan de belangen van natuurwaarden en verkeersveiligheid zullen oplopen.

Hoewel de doelstand is bereikt, laten monitoring en wetenschappelijk onderzoek zien dat herstel van de flora en fauna in de Amsterdamse Waterleidingduinen nog onvoldoende zichtbaar is. Mogelijk is meer tijd nodig, maar ook een verdere verlaging van de graasdruk door damherten kan noodzakelijk blijken. Het aantal aanrijdingen met damherten is duidelijk verminderd maar niet volledig verdwenen. Mogelijk dat nog extra specifieke maatregelen kunnen worden getroffen.

Daarnaast is de situatie gewijzigd door het verwijderen van het hek op de Natuurbrug Zandpoort. Deze brug verbindt de Amsterdamse Waterleidingduinen met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Damherten kunnen zich daardoor vrijer tussen beide gebieden verplaatsen. De gevolgen voor verspreiding, populatiedynamiek en effecten op flora, fauna en omgeving worden gemonitord en zijn relevant voor toekomstige beheerkeuzes.

Het bepalen van eventuele nieuwe doelstanden, het borgen van de duurzame instandhouding van de populatie en het vaststellen van de juiste beheerstrategie vragen om nadere inhoudelijke en bestuurlijke afweging. Daarover wordt momenteel advies ingewonnen en overleg gevoerd met de betrokken terrein beherende organisaties. Ook vindt nog afstemming plaats met de FBE-Zuid-Holland die zorgt dat ook het beheer in het Zuid-Hollandse deel van het plangebied voortgang kan vinden en aansluit op het beheer in Noord-Holland.

Verlenging van het faunabeheerplan en de bijbehorende omgevingsvergunningen maakt het mogelijk het beheer gedurende de overgangsperiode voort te zetten binnen de bestaande voorwaarden, gericht op het handhaven van de bereikte doelstand. Daarmee wordt voorkomen dat schade aan natuurdoelen en verkeer opnieuw toenemen. Tegelijk ontstaat ruimte om, op basis van actuele monitoring, wetenschappelijke inzichten en bestuurlijke afstemming, een nieuw en ecologisch en juridisch houdbaar gemotiveerd faunabeheerplan op te stellen.

Om de effecten van de wijziging van de besluiten met kenmerk OD.348483 en OD.349063 van 13 oktober 2021 te toetsen, zullen wij hierna ingaan op de criteria zoals deze ook zijn behandeld in de te wijzigen besluiten.

Andere bevredigende oplossing
In de besluiten van 13 oktober 2021 met kenmerk OD.348483 en OD.349063 is reeds ingegaan op het ontbreken van andere bevredigende oplossingen en de onderbouwingen zijn nog steeds actueel. Er worden reeds verschillende maatregelen genomen die onvoldoende effectief zijn gebleken. Deze maatregelen worden nog steeds toegepast. Het verlengen van de geldigheidsduur met een jaar verandert de alternatieven afweging niet.

Exclosures (maatregel ter bescherming van flora en fauna en beschermde habitats – binnen leefgebied)
Binnen de Amsterdamse waterleidingduinen is er sinds 2020 ongeveer 40 ha, binnen het leefgebied van het damhert, beschermd tegen de invloed van damherten door middel van exclosures. Dit bevat ongeveer 1,5% van de totale Amsterdamse waterleidingduinen. Het is nuttig om bepaalde kwetsbare vegetaties en cruciale nectarbronnen op zeer lokale en kleine schaal te behouden, maar blijft geen structurele oplossing die populatiebeheer overbodig maakt.

Het plaatsen van wildroosters en damhertkerende rasters om het leefgebied (maatregel ter bevordering van de verkeersveiligheid – binnen en buiten leefgebied)
Het gebied kent veel wildroosters en damhertkerende rasters. Het plaatsen van deze werende maatregelen heeft ook effect gehad op bepaalde plaatsen waar significant minder aanrijdingen zijn. Het blijft echter een onmogelijke en niet wenselijke situatie om het gehele gebied in totaliteit damhertwerend te maken.
De zeereep is bijvoorbeeld niet af te rasteren omdat dit niet toegestaan wordt door het waterschap. Met name in het Nationaal park Zuid-Kennemerland wordt het leefgebied doorsneden door wegen, een spoorlijn en bewoond gebied. Een hekwerk langs al deze infrastructuur maakt het gebied ontoegankelijk voor zowel mens als dier. Daarom worden de rasters geplaatst op de locaties waar de meeste problemen zich voordoen met betrekking tot de verkeersveiligheid, maar er zal er altijd een damhert buiten het aangewezen leefgebied kunnen komen. Omheinen is dan ook niet een andere bevredigende oplossing.
Natuurbrug (maatregel zowel ter bescherming van flora en fauna en beschermde habitats als ter bevordering van de verkeersveiligheid – binnen leefgebied)
Er zijn drie natuurbruggen door de Provincie Noord-Holland gerealiseerd ter bevordering van uitwisseling van soorten in de duinen van Zuid-Kennemerland. Deze bruggen zijn ook ondersteunend aan het voorkomen van aanrijdingen. Gedurende het beheer zijn deze bruggen ook geoptimaliseerd qua omgeving. Ten tijde van het verlenen van de ontheffingen van 13 oktober 2021 met kenmerk OD.348483 en OD.349063 was de natuurbrug Zandpoort nog afgesloten, maar in 2025 is, vanwege het bereiken van de streefstand, besloten de natuurbrug Zandpoort, de verbinding tussen de Amsterdamse waterleidingduinen en Nationaalpark Zuid Kennemerland, te openen. Ondanks het openstellen van de natuurbruggen is er nog steeds sprake van een negatieve invloed van de huidige populatie damherten op de in het gebied aanwezige natuurlijke habitats en daarmee op de biodiversiteit en is het behouden van de streefstand nog steeds nodig om het risico voor de verkeersveiligheid beheersbaar te houden.

Verkeersmaatregelen (maatregel ter bevordering van de verkeersveiligheid – binnen en buiten leefgebied)
De genomen verkeersmaatregelen als verlagen van de maximumsnelheid en het plaatsen van borden met overtekende damherten zijn nog steeds actueel. Ondanks de getroffen verkeersmaatregelen is het behouden van de streefstand nog steeds nodig om het risico voor de verkeersveiligheid beheersbaar te houden.

Wettelijk belang
In de besluiten OD.348483 en OD.349063 is het wettelijk belang reeds onderbouwd en deze onderbouwingen zijn nog steeds actueel. Met de uitvoering onder deze besluiten is de beoogde streefstand behaald. Een nieuw FBP, waaraan door de FBE gewerkt wordt, zal opnieuw kijken naar de streefstand in combinatie met de gestelde belangen. In de tussentijd is het belangrijk dat de streefstand gehandhaafd blijft om te voorkomen dat de populatie opnieuw zal toenemen. Het stoppen van beheer is geen optie doordat het zal leiden tot een nieuwe groei van de populatie met schade aan de aangevraagde belangen.

Schade aan de wilde flora en fauna en de natuurliike habitats (binnen leefgebied)
Uit de eerste resultaten blijkt dat de vegetatie zich sinds het damhertenbeheer heeft kunnen herstellen. Dit komt doordat een voldoende grote voorraad zaden en wortels van planten in de bodem aanwezig zijn gebleven. Doordat er minder begrazingsdruk is kunnen deze planten tot ontwikkeling komen. Het herstel is echter nog niet bij alle soorten evengoed zichtbaar. Soorten, zoals de duinparelmoervlinder, die van die planten afhankelijk zijn laten een trager herstel zien doordat vermoedelijke bronpopulaties minder dichtbij zijn[3]. Het herstel van habitattypen is daardoor nog niet volledig. Het is daarom vermoedelijk het geval dat de huidige streefstand nog altijd een te hoge begrazingsdichtheid kent voor een optimale balans in het ecosysteem[4].

Schade aan verkeer en de verkeersveiligheid (binnen en buiten leefgebied)
In de periode van 2023 t/m 2025 is een afname waar te nemen van ongeveer 50% van het aantal aanrijdingen door damherten ten opzichte van de periode 2017 t/m 2022. Het verminderen van de populatie is aantoonbaar effectief in het beperken van het aantal aanrijdingen. Het aantal aanrijdingen is echter nog altijd gemiddeld 20 per seizoen[5]. Het stoppen met uitvoeren zal ervoor zorgen dat de populatie weer zal groeien en dat het aantal aanrijdingen ook weer zal toenemen. Het beheren van de populatie damherten is daarom onverminderd belangrijk ten aanzien van dit belang.

Continuering van het beheer blijft noodzakelijk. Het stoppen of verminderen van het damhertenbeheer zal leiden tot een weer groeiende populatie met een toenemende schade op de aangevraagde belangen.

Staat van instandhouding
De borging van de gunstige staat van instandhouding van het damhert is in het FBP Damhert, waar de besluiten OD.348483 en OD.349063 op zijn gestoeld, onderbouwd en deze onderbouwingen zijn nog steeds actueel. Nog steeds is de landelijke gunstige staat van instandhouding landelijk als 'thans niet bedreigd' op de rode lijst[6]. De soort komt in geheel Nederland voor in een toenemend aantal atlasblokken.

---

[3] https://app-stwn01saasl702up001.cms.optimizely.com/globalassets/awd/beheer/projecten/karakteristiek-duin-beschermd/samenvatting-eindrapport-exlosure-onderzoek-def.pdf

[4] https://app-stwn01saasl702up001.cms.optimizely.com/globalassets/awd/beheer/dossier-damherten/documentatie/effecten-van-damherten-in-de-duinen_stratiotes-63_2026.pdf

[5] https://app-stwn01saasl702up001.cms.optimizely.com/globalassets/awd/beheer/dossier-damherten/documentatie/beheer-en-telrapportage_damhert_24-25.pdf

[6] https://www.zodion.nl/sites/default/files/2020-11/Basisrapport%20RL%20Zoogdieren%2001102020%20def.pdf

Binnen het leefgebied
Het FBP Damhert spreekt van een streefstand van 800 tot 1.000 individuele dieren in Nationaalpark Zuid-Kennemerland en Amsterdamse Waterleidingduinen, De Blink en Boswachterij Noordwijk. Een levensvatbare populatie damherten wordt beschreven vanaf een minimale stand van 50 individuen[7]. De bepaalde streefstand is daarmee ruim voldoende voor een gezonde populatie. Inmiddels is er ook genetische uitwisseling mogelijk tussen Nationaalpark Zuid Kennemerland en de Amsterdamse Waterleidingduinen door het openen van de natuurbrug. Nu de streefstand is behaald ziet het huidige beheer toe op het handhaven van deze stand. De populatie binnen het leefgebied mag gedurende de uitvoer onder deze vergunning niet onder deze streefstand komen. Dit scenario wordt in paragraaf 7.2 van het FBP Damhert besproken.

Buiten het leefgebied
De streefstand binnen het leefgebied is leidend in het beheer. Dit geldt ook voor het beheer buiten het leefgebied. Damherten buiten het leefgebied zijn immers allemaal afkomstig van de populatie daarbinnen. De individuen buiten het leefgebied betreffen nagenoeg enkel jonge mannetjes. Hindes en dominante mannetjes, die zorg dragen voor de reproductie, blijven over het algemeen binnen het leefgebied. Het gaat hier enkel om individuen die onderdeel zijn van de populatie binnen de parken. Het beheer buiten het leefgebied is daarom ook onderdeel van de streefstrand.

Nu ook de Natuurbrug Zandpoort open is gesteld is uitwisseling tussen de damhertenpopulaties in het leefgebied mogelijk. De populatie als geheel kan daarom op langere termijn genetisch gezond blijven.

Het verlengen van de geldigheidstermijn ter continuering van het beheer vormt geen bedreiging voor de gunstige staat van instandhouding van het damhert.

D. Procedure
Voor ons besluit hebben we verschillende stappen gevolgd. De belangrijkste stappen in deze procedure zijn:

Ontvangst
De aanvraag is ontvangen op 19 augustus 2026. Per ommegaande is hiervan een ontvangstbevestiging verzonden. Op 4 september 2026 is er een procedurebrief opgesteld en aan de initiatiefnemer gestuurd.

Verlengen procedure
Op 4 september 2026 is de procedure verlengd met zes weken.

E. Overige wet- en regelgeving
Initiatiefnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het volgen van de geldende wet- en regelgeving. Zij kunnen zelf bepalen voor welke activiteiten een vergunning wordt aangevraagd. Onderdelen die niet aangevraagd worden, kunnen niet (integraal) worden beoordeeld en zijn dus ook niet meegenomen bij de beoordeling van deze omgevingsvergunning.

[7] Soule & Wilcox 1980, Groot Bruinderink & Lammertsma 2001, van den Brink & Dekker 2019, Kuiters et al., 2016 .